

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
Град Сомбор
ГРАДСКА УПРАВА
Број: 9-11/2015-IV
Дана: 15.06.2015.г.
С о м б о р

Градска управа града Сомбора - у даљем тексту: послодавац, на основу члана 14. став 4. и став 5. Закона о заштити узбуњивача (Сл. гласник РС" бр. 128/2014) - у даљем тексту: Закон,

ОБАВЕШТАВА
запосленог/у
о правима из Закона о заштити узбуњивача,
поступку узбуњивања, као и другим питањима од значаја
за узбуњивање и заштиту узбуњивача

1) Законом се уређује узбуњивање, поступак узбуњивања, права узбуњивача, обавеза државних и других органа и организација и правних и физичких лица у вези са узбуњивањем, као и друга питања од значаја за узбуњивање и заштиту узбуњивача.

2) Узбуњивање је откривање информације о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера (даље: информација). Информација може да садржи потпис узбуњивача и податке о узбуњивачу. Послодавац и овлашћени орган су дужни да поступају и по анонимним обавештењима у вези са информацијом, у оквиру својих овлашћења. Послодавац не сме предузимати мере у циљу откривања идентитета анонимног узбуњивача.

3) Узбуњивачи су физичка лица која врше узбуњивање у вези са својим радним ангажовањем, поступком запошљавања, коришћењем услуга државних и других органа, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом и правом власништва на привредном друштву. Радно ангажовање је радни однос, рад ван радног односа, волонтирање, вршење функције, као и сваки други фактички рад за Послодавца.

4) Законом је забрањено спречавање узбуњивања, а одредбе општих и појединачних аката којима се спречава узбуњивање су ништаве.

5) Законом је забрањена злоупотреба узбуњивања, које врши лице које достави информацију за коју зна да није истинита или које поред захтева за поступање у вези са информацијом којом се врши узбуњивање тражи противправну корист.

6) Узбуњивање може бити:

а) унутрашње које подразумева откривање информације Послодавцу, који је дужан да у оквиру својих овлашћења, предузме мере ради отклањања утврђених неправилности у вези са информацијом, да заштити узбуњивача од штетне радње, као и да предузме неопходне мере ради обустављања штетне радње и отклањања последица штетне радње.

Поступак унутрашњег узбуњивања започиње достављањем информације послодавцу и то Микић Љубомиру, лицу овлашћеном за пријем информације и вођење поступка у вези са узбуњивањем у складу са Одлуком Послодавца (акт бр. 02-182/2015-IV од 15.06.2015. године).

Послодавац је дужан да поступи по информацији без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема информације, затим да обавести узбуњивача о исходу поступка по његовом окончању, у року од 15 дана од дана окончања поступка, као и да на захтев узбуњивача, пружи обавештења узбуњивачу о току и радњама предузетим у поступку, као и да омогући узбуњивачу да изврши увид у списе предмета и да присуствује радњама у поступку.

Лице овлашћено за пријем информације и вођење поступка, обавезно је да штити податке о личности узбуњивача, односно податке којима се може открити његов идентитет, а све у складу са Законом о заштити података о личности, затим дужно је да приликом пријема информације, обавести узбуњивача да његов идентитет може бити откривен надлежном органу, ако без откривања идентитета узбуњивача не би било могуће поступање тог органа, да га обавести о мерама заштите учесника у кривичном поступку, а уколико је неопходно да се у току поступка да открије идентитет узбуњивача, о томе пре откривања идентитета, обавести узбуњивача. Ови подаци не смеју се саопштити лицу на које се указује у информацији ако посебним законом није другачије прописано.

б) спољашње које подразумева откривање информације овлашћеном органу (орган Републике Србије, територијалне аутономије или јединице локалне самоуправе или носилац јавних овлашћења надлежан да поступа по информацији којом се врши узбуњивање). Ако се узбуњивање односи на лица радно ангажована у овлашћеном органу узбуњивач ће се обратити руководиоцу тог органа, а ако се узбуњивање односи на руководиоца овлашћеног органа, узбуњивач ће се обратити руководиоцу непосредно надређеног органа. Овлашћени орган је дужан да поступи по достављеној информацији у року од 15 дана од дана пријема информације. Ако орган коме је достављена информација није надлежан за поступање у вези са узбуњивањем, проследиће информацију надлежном органу у року од 15 дана од дана пријема и о томе истовремено обавестити узбуњивача. Надлежни орган дужан је да примењује мере заштите које је узбуњивачу обезбедио орган који му је обавештење уступило.

Ако узбуњивач није дао сагласност да се његов идентитет открије, овлашћени орган који је примио обавештење од узбуњивача, а није надлежан за поступање, дужан је да пре прослеђивања тог обавештења надлежном органу претходно затражи сагласност узбуњивача, ако законом није прописано другачије. Овлашћени орган је дужан да, на захтев узбуњивача пружи обавештења узбуњивачу о току и радњама предузетим у поступку, као и да омогући узбуњивачу да изврши увид у списе предмета и да присуствује радњама у поступку, у складу са законом. Овлашћени орган је дужан да обавести узбуњивача о исходу поступка по његовом окончању.

с) узбуњивање јавности које подразумева откривање информације средствима јавног информисања, путем интернета, на јавним скуповима или на други начин којим се обавештење може учинити доступним јавности. Јавност се може узбунити, без претходног обавештавања Послодавца или овлашћеног органа само у случају непосредне опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, од настанка штете великих размера, односно ако постоји непосредна опасност од уништења доказа, а приликом узбуњивања јавности узбуњивач је дужан да поштује претпоставку невиности окривљеног, право на заштиту података о личности, као и да не угрожава вођење судског поступка.

7) Узбуњивач има право на заштиту уколико: 1) изврши узбуњивање код Послодавца, овлашћеног органа (органа Републике Србије, територијалне аутономије или јединице локалне самоуправе или носиоца јавних овлашћења који је надлежан да поступа по информацији којом се врши узбуњивање у складу са законом) или јавности, 2) открије информацију у року од једне године од дана сазнања за извршену радњу због које врши узбуњивање, а најкасније у року од десет година од дана извршења те радње; 3) би у тренутку узбуњивања, на основу расположивих података, у истинитост информације, поверовало лице са просечним знањем и искуством као и узбуњивач.

Повезано лице има право на заштиту као узбуњивач ако учини вероватним да је према њему предузета штетна радња због повезаности са узбуњивачем. Право на заштиту као узбуњивач има лице које учини вероватним да је према њему предузета штетна радња, ако је лице које је предузело штетну радњу, погрешно сматрало да је то лице узбуњивач, односно повезано лице.

Лице које тражи податке у вези са информацијом, има право на заштиту као узбуњивач ако учини вероватним да је према њему предузета штетна радња због тражења тих података.

8) Информација може да садржи тајне податке. Под тајним подацима сматрају се подаци који су у складу са прописима о тајности података претходно означени као тајни. У случају да информација садржи тајне податке, односно податке који су у складу са прописима о тајности података претходно означени као тајни, узбуњивач је дужан да се прво обрати Послодавцу, а ако се информација односи на лице које је овлашћено да поступа по информацији, информација се подноси руководиоцу послодавца. У случају да послодавац није у року од 15 дана поступио по информацији у којој су садржани тајни подаци, односно ако није одговорио или није предузео одговарајуће мере из своје надлежности, узбуњивач се може обратити овлашћеном органу. Ако су у информацији садржани тајни подаци, узбуњивач не може узбунити јавност, осим у случајевима из тачке 6 ц. Ако су у информацији садржани тајни подаци, узбуњивач и друга лица су дужни да се придржавају општих и посебних мера заштите тајних података прописаних законом који уређује тајност података.

9) Заштита узбуњивача се састоји у забрани Послодавцу да чињењем или нечињењем стави узбуњивача у неповољнији положај у вези са узбуњивањем, а нарочито у односу на запошљавање, стицање својства приправника или волонтера, рад ван радног односа, образовање, оспособљавање или стручно усавршавање, напредовање на послу, оцењивање, стицање или губитак звања, дисциплинске мере и казне, услове рада, престанак радног односа, зараду и друге накнаде из радног односа, учешће у добити послодавца, исплату награде и отпремнине, распоређивање или премештај на друго радно место, непредузимање мера ради заштите због узнемиравања од стране других лица, упућивање на обавезне здравствене прегледе или упућивање на прегледе ради оцене радне способности.

10) Узбуњивач према коме је предузета штетна радња у вези са узбуњивањем има право на судску заштиту, која се остварује подношењем тужбе за заштиту у вези са узбуњивањем надлежном суду, у року од шест месеци од дана сазнања за предузету штетну радњу, односно три године од дана када је штетна радња предузета. У случајевима доношења штете због узбуњивања, узбуњивач има право на накнаду штете, у складу са законом који уређује облигационе односе.

11) Сва остала права и обавезе и одговорности узбуњивача и послодавца у вези са правима и заштитом узбуњивача прописани су Законом о заштити узбуњивача који је објављен у Службеном гласнику Републике Србије бр. 128/2014.

ДОСТАВИТИ:
1. Запосленом/ој
2. Досије
3. Архива

